

V I Lenin

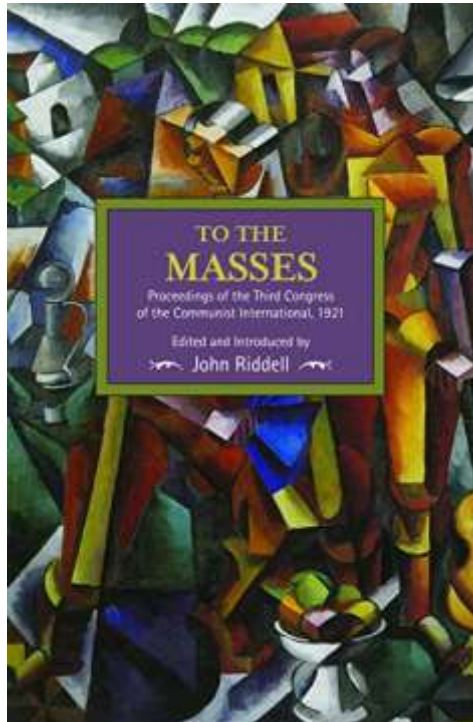
Tal till EKKI om vänsterismen

17 juni 1921

Detta tal höll Lenin vid ett möte om ”franska frågan” som Kominterns exekutivkommitté (EKKI) höll under förberedelserna för Kommunistiska internationalens tredje kongress. Lenin kritiserar här de ultravänsteristiska strömningarna som fanns i den kommunistiska rörelsen, bl a manifesterad genom den politik som de tyska kommunisterna förde i Tyskland i mars 1921, den s k *Marsaktionen*, där särskilt ungraren Béla Kun, i egenskap av Komintern-representant, spelat en viktig och fördärvlig roll (se lästipsen om Marsaktionen efter talet för detaljer).

Lenins tal finns med i EKKI:s mötesprotokoll, men publicerades aldrig i Lenins Samlade skrifter. Orsaken är sannolikt att Stalin & Co ansåg att Lenin uttryckte sig för positivt om Trotskij.

Trotskij publicerade och kommenterade ett utdrag ur talet i ryska *Oppositionsbulletin* i december 1932 – se [Lenins hemlighållna tal](#). Han utgick då från en redigerad version, troligtvis avsedd för utgivning, men som aldrig publicerades officiellt.

Den version som återges nedan är från *To the Masses: Proceedings of the Third Congress of the Communist International, 1921*, Haymarket Books 2016, s 1128-1132.¹ Lenins tal avslutar den ”debatt om det franska kommunistpartiet och vänsterism” som hölls 16-17 juni 1921 (och som återges i *To the Masses*, s. 1108-1132).

Översättning från engelska: Göran Källqvist.

Marxistarkivet Red

¹ *To the Masses* är sammanställd, översatt till engelska och kommenterad av John Riddell, som utgått från Ryska statens samhällspolitiska historiska arkiv (RGASPI), 495/1/37-8. – *Red*

*Lenin:*² Jag anlände i precis rätt ögonblick, under Béla Kuns tal. Jag kom hit just för att opponera mig mot Béla Kuns anmärkningar. Jag misstänkte att om Béla Kun öppnade munnen, så skulle han bara försvara vänsteristerna, och jag ville få reda på å vems vägnar han skulle tala. Enligt kamrat Béla Kuns åsikt betyder kommunism att försvara vänsteristerna. Han har fel, och detta misstag måste bekämpas på det mest energiska sätt.

Det måste sägas öppet att om det fortfarande finns opportunisterna i det franska partiet (och jag är övertygad om att det gör det), och om de inte är marxister (och det är helt rätt), så har vänsteristerna för sin del också begått ett misstag när de försöker se ut som vänsterister enligt den mall som min vän kamrat Béla Kun och en del av de franska kamraterna har. Kamrat Béla Kun vill hävda att det bara är opportunisterna som har fel – men i själva verket har även vänsteristerna fel.

Enligt den stenografiska uppteckningen av Trotskijs anmärkningar, sade han att om de vänsteristiska kamraterna fortsätter längs denna väg, kommer de att ödelägga den kommunistiska rörelsen och arbetarrörelsen i Frankrike. (*Applåder.*) Jag är fullständigt övertygad om detta. Jag har därför kommit hit för att protestera mot kamrat Béla Kuns tal, som gick emot kamrat Trotskij istället för att försvara honom – vilket han skulle ha gjort om han ville vara en verklig marxist.³

Marxism består av att avgöra vilken politik som ska anammas under olika sorters omständigheter. Men när kamrat Béla Kun kommer hit och talar om kallblodighet och disciplin, och om vad som sades om det i en artikel i *L'Humanité* med den rubriken, så är det han som inte förstår någonting och uppenbarligen har fel. Under en kris av den sort som skapades när de franska trupperna mobiliserades i Ruhr-området, kan inte ett parti lansera den sortens paroller. Var och en som inte förstår det är inte marxist.

Kamrat Béla Kun tror att det är revolutionärt att försvara vänsteristerna alltid och överallt. Ett parti kan inte förbereda revolutionen i Frankrike, ett av Europas största länder, på egen hand. Allra mest nöjd blir jag när jag ser att de franska kommunisterna har erövat ledarskapet över fackföreningarna. När jag plockar upp den ena eller andra franska tidningen – och jag måste öppet erkänna att jag gör det sällan, eftersom jag inte har tid att läsa tidningar – lägger jag märke till ordet ”cell” (*noyau*). Jag tror inte att man kan hitta det ordet i någon ordbok, för det är ett rent ryskt uttryck som uppstod under vår långa kamp mot tsarismen, mot mensjevikerna, mot opportunisterna och den borgerligt demokratiska republiken. Det var våra erfarenheter som gav upphov till denna organisatoriska form. Cellerna agerar i samförstånd, vare sig det är parlamentsgruppen, i fackföreningarna eller i andra organisationer. Och när kommunisterna begår det ena eller andra misstaget, även om de är mindre allvarliga än det fel Béla Kun har begått, så stöder vi inte det.

När jag tittar på kommunistpartiets storartade arbete, när jag ser alla dessa celler i fackföreningarna och andra organisationer, säger jag: Revolutionens seger är säkrad i Frankrike om inte vänsteristerna gör något dumt. Och när någon, som Béla Kun, säger att lugn och

² *Riddell anmärker:* Troligen syftar Victor Serge på detta tal när han erinrar sig:

”Lenin talade franska med bekymmerslös hårdhet. Han upprepade ett tiotal gånger dessa små ord som ljud som piskrapp: ’Béla Kuns dumma påhitt’. Min hustru stenograferade detta tal, som vi sedan fick dämpa ner lite. Man kunde ändå inte i en skriven redogörelse kalla den man som symboliserade den ungerska revolutionen för dumskalle tio gånger i rad!” (Ur [En revolutionärs minnen](#), på marxistarkiv.se, s 80.)

Serge uppger att Lenins tal ägde rum under en debatt i EKKI om Tyskland. Men om Lenin hade kommenterat en sådan debatt så skulle det ha gjorts på tyska, inte franska, och den stenografiska utskriften skulle troligen inte ha sammanställts av Serges hustru (Ljuba Russakova Kibaltjitj).

[Eftersom talet hölls vid en EKKI-debatt om Frankrike, kan Lenin mycket väl ha talat franska. – *Red*]

³ Det av Lenin kommenterade Trotskij-talet finns på marxistarkivet: [Tal till Kommunistiska internationalens exekutivkommitté om den franska frågan](#). – *Red*

disciplin inte har visat sig vara rätt – då är det vänsteristisk idioti. Jag kom hit för att säga till våra vänsterkamrater: Om ni följer sådana råd så kommer ni att ödelägga den revolutionära rörelsen, precis som Marat gjorde.⁴ Jag försöker inte försvara det franska kommunistpartiet. Jag hävdar inte att det är ett helt igenom kommunistiskt parti. Inte alls. Kamrat Zalewski citerar ett stycke ur *L'Humanité* som säger att kravet är berättigat. Det kan mycket väl vara så att han har alldeles rätt, ur sin synvinkel.⁵ Men vi får inte tolerera en sådan uppfattning.

Låt oss ta ett annat exempel – Marcel Cachin och andra, som i den franska deputeradekammaren talar om det engelsk-franska samarbetet och säger att det är en garanti för fred. Det är opportunism, och ett parti som tillåter det är inte ett kommunistiskt parti. I våra resolutioner måste vi naturligtvis visa att det och det uttalandet inte kan accepteras, att det inte är ett kommunistiskt sätt. Men kritiken måste vara konkret. Vi måste brännmärka opportunismen. Men det är inte partiets verkliga opportunism, som den återspeglas i Cachins tal, som kritiseras. Istället för att kritisera den, så kritiserar de (Trotskijs) uttalande, och ger nya ”råd”. Detta sa Trotskij i sitt tal (*Lenin citerar en tysk stenografisk version av Trotskijs tal*).

Dessutom hade kamrat Laporte helt fel och kamrat Trotskij, som protesterade mot honom, hade helt rätt. Kanske inte det franska partiets uppträdande var helt igenom kommunistiskt. Jag är beredd att tillstå det. Men för närvarande skulle en sådan idioti (att vägra värnplikt, etc.) ödelägga den kommunistiska rörelsen i Frankrike och England. Revolutionen kan inte genomföras av de som kallas in 1919. Kamrat Trotskij hade tusen gånger rätt när han upprepade det. Men vi har också kamraten från Luxemburg [Reiland] som skarpt tillrättavisade det franska partiet för att det inte saboterade ockupationen av Luxemburg. Nåväl! Han tror att det handlar om geografi, som kamrat Béla Kun hävdar. Nej, det är ett politiskt problem, och kamrat Trotskij hade helt rätt när han protesterade mot detta. Det är mycket ”vänster”, en ytterst revolutionär idioti, och mycket skadligt för den franska rörelsen.

Det enda som kan förhindra en seger för kommunismen i Frankrike, Storbritannien och Tyskland är den här sortens vänster-idioti. Om vi bedriver vår kampanj mot opportunismen utan överdrifter är vår seger säkrad. Vi ska kritisera det franska partiet öppet. Vi ska säga att det inte är ett kommunistiskt parti. Vi ska säga rakt på sak att den politik som Marcel Cachin för fram angående Frankrikes och Storbritanniens allians för att utnyttja arbetarmassorna – och om jag får använda ett ord i inofficiell mening så är de rånare, och inte bara det, utan rånare i stor skala – vi ska med eftertryck och helt öppet slå fast att den politik som Cachin för fram i det ena eller andra talet, i den ena eller andra artikeln, inte är kommunistisk utan opportunistisk. Kommunistpartiets centralkommitté och, hoppas jag, Kommunistiska internationals kongress kommer inte att acceptera denna politik. Icke desto mindre ska vi inte tolerera de ännu större misstag som kamrat Béla Kun begår, eller misstagen i det tal som kamraten från Luxemburg höll, eller kamrat Laportes misstag – trots att han uttrycker sig så våltaligt. Jag vet att det finns verkliga revolutionärer bland den kommunistiska ungdomen. Kritisera opportunisterna på konkreta grundvalar, peka på den officiella franska kommunismens misstag, men gör inte själv dumma saker!

När massorna närmar sig er, när ni närmar er segern, då måste ni ta kontrollen över fackföreningarna. Utomordentliga förberedelser görs för att få majoritet i fackföreningarna, och om vi

⁴ Denna Marat-kommentar står i konflikt med andra skrifter av Lenin, som uttrycker respekt för 1793 års jakobinska revolutionärer. I allmänhet bedömde marxister på hans tid Marat positivt. Namnindex i Lenins *Collected Works* (1960–1971) innehåller inget omnämnande av Marat. Den aktuella översättningen baseras på icke rättade protokoll. Hänvisningen till Marat kan utgöra ett misstag, antingen av Lenin eller stenografen. Lenin kan ha tänkt på Maximilien Robespierre, som många marxister utanför Frankrike höll ansvarig för att ha inlett förtrycket av den folkliga rörelsen. Tack till Jean-Numa Ducange för forskningshjälp om denna punkt.

⁵ Det ”krav” som avses här och härefter är det franska kommunistiska ungdomsförbundets paroll att ungdomar som blivit inkallade skulle vägra göra militärtjänst, vilket förklarats tidigare i Laportes diskussion.

lyckas med det så kommer det att vara en stor seger. Den borgerliga demokratin är maktlös. Det är de byråkratiska ledarna från Andra och Två-och-ett-halvte internationalerna som härskar i fackföreningarna. Vi måste först av allt erövra en stabil marxistisk majoritet och sedan ska vi börja göra revolutionen. Men inte med 1919 års militära åldersgrupp och liknande misstag som Béla Kun är specialist på, utan tvärtom genom att bekämpa opportunisten och de vänstermisstag som nu visar sig.

Kanske det inte så mycket kommer att behövas en kamp som en varning för Marcel Cachins tal. En öppen strid mot traditioner och opportunisten, men bara en varning mot vänster-idiotin. Det är därför jag ansåg det vara min plikt att i stort sett stöda allt som kamrat Trotskij sa, och förklara att det är ovärdigt för varje marxist och kommunist att försvara den politik som Béla Kun försvarade. Den måste motarbetas aktivt. Och kamrater, när den kommission som har föreslagits här (och det är en förnuftig åtgärd att inrätta den) har genomfört sitt arbete, och efter en undersökning av det franska partiets agerande, så hoppas jag att slutsatsen kommer att göra denna tanke rättvisa.⁶

Lästips

I *To the Masses* ingår även ett stort antal brev m m som rör Marsaktionen (sid 1061-1180).

Dokument

Lenin:

[Kommunistiska Internationalens tredje kongress](#) (se särskilt brevet till Zinovjev, ”Anmärkningar ...” från 10 juni)

[Till deltagarna i den sittande kommissionen om taktiken vid Kominterns tredje kongress](#) (med bl a självkritik)

[Brev till de tyska kommunisterna](#)

Clara Zetkins [Minnen av Lenin](#) behandlar Marsaktionen (se avsnittet *Den ”tyska frågan”*)

Paul Levi:

[Vår väg – Mot kuppmentaliteten](#)

[Vad är brottet: Marsaktionen eller att kritisera den?](#)

Leo Trotskij:

[Tal till Kommunistiska internationalens exekutivkommitté om den franska frågan](#) (16 juni – talet som Lenin kommenterar och refererar)

[Tal om kamrat Radeks rapport om ”Kominterns taktik” vid den tredje kongressen](#) (2 juli)

[Den revolutionära krigskonstens skola](#) (avsnittet *Marshändelserna i Tyskland*)

[Den revolutionära marsrörelsen i Tyskland \(personliga noter\)](#)

Historiska arbeten

Pierre Broué: [Den tyska revolutionen – Märzaktion](#) (en grundlig historik)

E H Carr: [Kommunistiska internationalen 1920-22](#) (utdrag ur boken *Ryska revolutionen 1917-1923*, del 3). Kapitel 28 (”Ryssland och Tyskland”) och 30 (”Reträtt i Komintern”) tar upp Marsaktionen och dess konsekvenser, se sid. 55-61.

---

⁶ I ett brev till det italienska kommunistpartiets ledning den 29 juni 1921 beskrev Umberto Terracini vilken inverkan detta tal hade: ”Jag ska inte dölja det intryck det hade bland alla som deltog under kommissionens och exekutivens diskussioner, ... nämligen att dessa kamrater hade lutat enormt åt höger. Lenin höll ett tal om det franska partiet ... [i] vilket han förklarade taktiska principer, men i så grova ordalag att det var helt uppenbart att ... han försökte förbereda delegaterna på ännu grövre yttranden i sina tal till kongressen.